

ODÔVODNENIE

A) Všeobecná časť:

Vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z.z.. o odmenách a náhradách advokátov za poskytnutie právnej pomoci, platí od 1. apríla 2002 a ustanovenia o odmene pri obhajobe v trestnom konaní a ustanovenie o náhrade hotových výdavkov a strate času od 1. januára 2003.

Dňa 28. októbra 2003 prijala Národná rada Slovenskej republiky zákon č. 586/2003 Z.z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, ktorým bol zrušený zákon Slovenskej národnej rady č. 132/1990 Zb. o advokácii v znení zákona č. 302/1999 Z. z., a zákon Slovenskej národnej rady č. 129/1991 Zb. o komerčných právnikoch v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 149/1994 Z. z. a zákona č. 448/2001 Z. z., čím došlo k zrušeniu stavu komerčných právnikov a ich zlúčeniu s advokátmi. Zároveň bola zrušená aj vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 591/2002 Z.z.. o odmenách a komerčných právnikov za poskytnutie právnej pomoci.

V súvislosti s touto zmenou sa navrhuje aj nový spôsob odmeňovania advokátov. Zmeny sa týkajú dvoch oblastí. Prvou zmenou je upustenie od princípu pohyblivého výpočtového základu pri vypočítavaní výšky odmeny advokáta. Výpočtovým základom podľa doterajšieho platného právneho stavu je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva v Slovenskej republike zisťovaná na základe § 8 písm. o) zákona č. 540/2001 Z.z. o štátnej štatistike. Nevýhoda uvedeného princípu sa v praxi ukázala v probléme presného stanovenia výšky odmeny súdmi hlavne v prípadoch, keď advokát (aj komerčný právnik) zastupoval svojho klienta v dlhšie trvajúcim spore, počas ktorého došlo k zmene výpočtového základu. V danom prípade bolo obtiažne určiť odmenu pre jednotlivé úkony právnej služby, ktoré sa časovo prelínali v jednotlivých obdobiach v ktorých platil iný výpočtový základ. V návrhu vyhlášky sa preto už vychádza z pevne stanovenej sumy.

Druhou podstatnou zmenou (okrem obhajoby v trestnom konaní) je upustenie od princípu odmeňovania za každý jeden úkon právnej služby ktorý advokát urobí v civilnom konaní v prípade rozhodovania súdu o náhrade trov konania podľa OSP. Nevýhodou uvedeného princípu boli neopodstatnené úkony právnej služby, ktorými sa neodôvodnene predlžovalo konanie a ktoré zároveň zaťažovali z finančnej stránky aj klienta. V návrhu vyhlášky sa vychádza z princípu určenia odmeny za celé konanie presne určenou sumou, čím budú eliminované spomenuté nevýhody.

V ostatných prípadoch, keď advokát poskytuje klientovi iné právne služby, ako aj v prípade ak sa nedohodne s klientom na výške odmeny (napríklad vypracovanie zmluvy, spísanie podania na súd a iné) zachováva sa pôvodný princíp odmeňovania za úkony právnej služby podľa hodnoty alebo druhu veci.

Základný princíp priority zmluvnej odmeny samozrejme zostáva zachovaný.

B) Osobitná časť:

K § 1

Poskytovanie právnej pomoci podľa článku 47 odsek 2 Ústavy Slovenskej republiky ako aj podľa iných medzinárodnoprávných dokumentov (napr. Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach zo 16.12.1966, Európsky dohovor o ochrane ľudských práv a iné) je protiváhou starej zásady rímskeho práva, ktorá hovorí o tom, že "neznalosť zákona neospravedlňuje". Ak by Slovenská republika v duchu uvedených právnych dokumentov nezabezpečila na svojom území konkrétnu realizáciu práva na právnu pomoc, nesplnila by medzinárodno-právne záväzky.

Vlastný nárok na poskytnutie právnej pomoci štátom musí byť doplnený aj povinnosťou pre žiadateľa zaplatiť za takto poskytnutú právnu pomoc primeranú úhradu. V príslušných zákonoch, ktoré vykonávajú toto ústavné právo jednotlivca, sa priznáva poskytovateľovi práva (najmä notári, súdni exekútori, daňoví poradcovia, patentoví zástupcovia a v neposlednej rade tiež advokáti) nárok na odmenu.

V odseku 1 sa vymedzuje rozsah subjektov, ktoré v praxi bežne realizujú neobmedzené poskytovanie právnych služieb. Iné osoby (ako napr. patentový zástupca, daňový poradca, resp. zamestnanec alebo odborová organizácia zastupujúca svojich členov pred súdmi a ani správca konkurznej podstaty) sa nemôžu na mechanizmus tvorby odmeny dovolávať.

Náhrady hotových výdavkov a náhrady za premeškaný čas, ktoré sú bližšie upravené v § 23 až 25 návrhu vyhlášky, nie sú súčasťou odmeny. Naopak, sú samostatne nárokovateľnou vecou, ktorá má aj samostatný režim svojej tvorby ako aj úhrady (nevzťahuje sa na nich režim preddavkov).

Návrh vyhlášky tradične uprednostňuje dohodu advokáta s klientom, lebo ich vzájomný vzťah sa predovšetkým vytvára na vzájomnej dôvere. Na druhej strane predkladateľ chce chrániť tak klienta pred zneužívaním kvalifikovaného postavenia právnik, tak aj advokáta pred princípom všeobecného zákazu odmietnuť poskytnutie právnej pomoci. Na druhej strane odmietnutie právnych služieb na základe argumentácie, ktorá sa zakladá na odmietavom stanovisku klienta k výške odmeny je neprípustné.

V odseku 3 sa výslovne uvádza, že okamihom, keď je poskytovateľ právnych služieb poverený alebo ustanovený, vzniká mu nárok postupovať pri určovaní výšky odmeny podľa tejto vyhlášky.

V odseku 4 sa vymedzuje pôsobnosť vyhlášky aj na prípady keď je klientovi ustanovený advokát na jeho zastupovanie z úradnej moci a nie na základe ich vzájomnej dohody.

V odseku 5 je premietnutá klasická zásada že medzi náhradu hotových výdavkov v žiadnom prípade nespadá náhrada miezd administratívneho personálu advokáta, popr. výkon advokátskeho koncipienta. Na toto všetko sa vzťahuje odmena advokáta.

Právo na poskytnutie právnej pomoci bezplatne majú podľa § 24 ods. 3 zákona o advokácii iba klienti, u ktorých je to odôvodnené ich osobnými, majetkovými pomermi, alebo je na to iný dôvod hodný osobitného zreteľa. Pre právnu oblasť civilného konania je problematika upravená v § 30 ods. 2 a § 138 ods. 3 OSP. Pre iné oblasti si komora ustanoví podmienky, pri splnení ktorých advokát poskytne právnu pomoc bezplatne. Pokiaľ advokát bezdôvodne odmietne poskytnúť bezplatne právnu pomoc, je to dôvod na začatie disciplinárneho konania. Nie je možné argumentovať tou skutočnosťou, že sa jedná o nútenú prácu, ktorá je zakázaná multilaterálnymi Dohovormi Medzinárodnej organizácie práce. V tomto prípade sa jedná o "sociálne" motivovanú pomoc spoločnosti a na výskyt uvedeného javu bol každý uchádzač o poskytovanie právnych služieb pred vstupom do advokácie upozornený. Obdobné závery vyplývajú z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, napr. spor Van der Mussele v. Belgicko v roku 1983.

K § 2

Systematika vyhlášky sa zakladá na preferovaní zmluvnej odmeny a v prípade že k zmluve nedôjde - zákonom striktno určenej odmeny, ktorá sa odvíja od tradične zaužívanej advokátskej tarify (postupne sa tento nástroj využíval v Nariadení ministra spravodlivosti č. 194/1950 Sb., v Nariadení ministra spravodlivosti č. 115/1951 Sb. a tiež vo vyhláške ministra spravodlivosti č. 50/1965 Sb.).

Zmluvná odmena sa tradične rozčleňuje na tri druhy, ktoré sa v minulosti v uvedenej oblasti najviac osvedčili a samozrejme aj možnosť určenia zmluvnej odmeny na základe ustanovení vyhlášky o tarifnej odmene s určitou modifikáciou. Jediným obmedzením výšky zmluvnej odmeny je jej súlad s dobrými mravmi.

Kombinácia uvedených druhov odmien sa pripúšťa iba v prípade, ak sa jednotlivé druhy vzájomne nevylučujú.

Medzi hromadné informačné prostriedky možno zahrnúť aj internet.

K § 3 a 4

Advokát má právo viazať svoje sadzby na hodiny alebo menšie časové jednotky (štvrt'hodiny).

Klient je advokátom informovaný o predpokladanom časovom rozsahu prác spojených s účelným poskytovaním právnej pomoci. V prípade ak je predpokladaná doba prekročená

a klienta na to advokát vopred neupozorní, nemá nárok na požadovanie odmeny za prekročený čas.

Na žiadosť klienta mu musí advokát predložiť v čase vyúčtovania odmeny harmonogram vykonaných úkonov právnych služieb. Je to kontrolné oprávnenie, ktorým si klient overuje, či sa odmena zakladá na správnych údajoch.

K § 5 a 6

Paušálna odmena je určená na poskytovanie právnych služieb počas dlhšieho obdobia, nie za hodiny alebo štvrt'hodiny, ako je tomu v prípade hodinovej odmeny. Ide najmä o poskytovanie právnych služieb v časovom období vymedzenom počtom dní, týždňov, mesiacov, alebo rokov. Nič nebráni klientovi, aby požiadal o poskytovanie právnych služieb na neurčité obdobie. Uvedená dohoda sa stane súčasťou zmluvy o poskytovaní právnych služieb.

Nakoľko ide o veľké časové úseky, je potrebné riešiť aj situáciu, keď advokát nemôže naďalej právnu pomoc poskytovať (napr. z dôvodu pozastavenia činnosti, dlhodobej choroby, vyčiarknutia zo zoznamu advokátov a pod.). Uvedený prípad rieši ustanovenie § 6, ktoré je založené na pomernom princípe.

K § 7 a 8

Podielová odmena je striktne obmedzená iba na poskytovanie právnych služieb v procesných veciach s tým, že druhou podmienkou pre poskytnutie podielovej odmeny je neistý výsledok vo veci. O existencii tejto neistoty (prvok zvýšeného rizika) však musí advokát klienta poučiť a súčasne mu objasniť, v čom spočíva uvedené zvýšené riziko vybavenia veci. Tieto skutočnosti odlišujú podielovú odmenu od hodinovej odmeny, resp. paušálnej odmeny.

Nakoľko ide o potenciálne neisté prípady, je opodstatnené, že je potrebné riešiť aj prípady čiastočného úspechu vo veci, resp. neúspechu vo veci. Ak advokát nezabezpečil klientovi ani čiastočný úspech prejednávanej veci, znáša advokát tiež časť rizika a to tým, že má právo žiadať od klienta iba náhradu hotových výdavkov.

K § 9

Určujú sa tri základné princípy výpočtu tarifnej odmeny. Je potrebné zdôrazniť a upozorniť na skutočnosť že v občianskom súdnom konaní sa vypočítava výška „odmeny“ advokáta dvakrát. Advokát pri zastupovaní klienta sa s ním môže dohodnúť na zmluvnej odmene – v tom prípade sa použijú ustanovenia vyhlášky o zmluvnej odmene, alebo sa klient s advokátom dohodol len na jeho zastupovaní a k dohode o výške odmeny nedošlo. Na tento sa prípad sa vzťahuje odsek 1 písmeno c) a na vypočítanie výšky odmeny ktorú je klient povinný zaplatiť advokátovi sa použijú ustanovenia štvrtého dielu vyhlášky § 19 až 21. V tom istom súdnom konaní ak klient mal úspech vo veci, súd rozhoduje aj o náhrade trov konania podľa § 149 ods. 2 OSP do ktorého sa zaratáva aj odmena advokáta. V tomto prípade súd použije ustanovenia druhého dielu vyhlášky § 10 až 17. Vypočítaná suma potom prináleží klientovi bez ohľadu na to či sa dohodol so svojim advokátom na zmluvnej odmene alebo sa použila vyhláška (diel štvrtý § 19 až 21) na jej určenie. Takto určené sumy sa budú samozrejme líšiť v závislosti na konkrétnom prípade.

V prípade trestného konania je situácia iná. Klient sa buď dohodne s advokátom na výške odmeny, alebo sa použijú na jej určenie ustanovenia vyhlášky – tretí diel § 18. Súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania pritom postupuje podľa rovnakých ustanovení.

K § 10

Ustanovuje sa výška odmeny advokáta za celé konanie, bez ohľadu na počet úkonov právnej služby, len v závislosti od hodnoty veci ktorá je predmetom konania. Uvedená suma prináleží klientovi za podmienok uvedených v § 149 ods. 2 OSP ako súčasť trov ktoré vynaložil v súvislosti so súdnym konaním. Z uvedenej sumy potom prakticky uhradí odmenu advokátovi, či už zmluvnú alebo určenú podľa štvrtého dielu vyhlášky. Uvedené sú dva druhy výpočtov odmeny. V prvom prípade sa odmena zvyšuje lineárne a spravodlivejšie a v druhom skokovito ale prehľadnejšie a jednoduchšie.

K § 11, 13 až 16

Ustanovujú sa osobitné druhy konaní za ktoré je stanovená presná výška „odmeny“ advokáta bez ohľadu na hodnotu veci ktorá je predmetom sporu, ak hodnotu veci nie je možné určiť alebo ide o opravné prostriedky či výkon rozhodnutia.

K § 12

V prípade ak nie je výška „odmeny“ za konanie upravená v § 10 a 11 určí sa výška odmeny podľa príslušnosti k súdu.

K § 17

Určuje sa výška odmeny v osobitných prípadoch – jej zvýšenie, zníženie alebo nepriznanie, ako aj spôsob jej výpočtu v prípade spojenia dvoch alebo viacerých vecí do jedného konania.

K § 18

Oblasť poskytovania právnej pomoci advokátmi v trestnom konaní je založená na prevažujúcom princípe nutnej obhajoby uskutočňovanej podľa § 36 Trestného poriadku, ktorej trovy znáša štát. Napriek možnosti využitia existujúceho regresného nároku voči právoplatne odsúdenému podľa § 152 ods. 1 Trestného poriadku, je možné vo všeobecnosti povedať, že Ministerstvo spravodlivosti iba s ťažkosťami je schopné získať od odsúdených trov trestného konania, medzi ktoré patrí aj odmena a hotové výdavky uhradené ustanovenému obhajcovi štátom.

Vychádza sa z princípu odmeňovania za každý úkon právnej služby v závislosti od výšky trestu. V odseku 4 sa riešia odchýlky vo výpočtu tarifnej odmeny pri znižovaní trestnej sadzby odňatia slobody u mladistvých. Tieto sú irelevantné pre určovanie výšky odmeny advokáta, lebo činnosť advokáta je zameraná na ochranu mladistvého páchatela.

V prípade obhajoby trestného činu podľa § 42 ods. 1 Trestného zákona u obzvlášť nebezpečného recidivistu sa na zvýšenie trestnej sadzby musí prihliadať. Odmena advokáta sa musí posudzovať podľa trestnej sadzby toho trestného činu, ktorý je predmetom trestného konania. Závažnosť úkonov advokáta a tým aj vyššia odmena je odstupňovaná podľa stupňa spoločenskej nebezpečnosti spáchaného trestného činu, pričom sa vychádza z typového stupňa spoločenskej nebezpečnosti odstupňovaného podľa výšky trestnej sadzby odňatia

slobody. O čo spoločensky nebezpečnejší čin ide, o to významnejšia je úloha advokáta pri obhajobe obvineného a o to závažnejšie sú aj jeho úkony a v závislosti od toho má byť aj vyššia odmena. Vyššia spoločenská nebezpečnosť trestného činu spáchaného obzvlášť nebezpečným recidivistom je typovo vyjadrená aj vo zvýšenej trestnej sadzbe odňatia slobody.

K § 19

Upravuje sa spôsob výpočtu výšky odmeny v prípadoch ak nedôjde k dohode o jej výške medzi klientom a advokátom. Preberá sa princíp z predchádzajúcich rokov – odmeňovanie za každý úkon právnej služby. Vychádza sa pritom z hodnoty veci ktorá je predmetom poskytovania právnej služby. Uvedené sú dva druhy výpočtov odmeny. V prvom prípade sa odmena zvyšuje lineárne a spravodlivejšie a v druhom skokovito ale prehľadnejšie a jednoduchšie.

V odsekoch 2 až 6 sa presne určuje spôsob stanovenia hodnoty veci podľa ktorej sa bude vypočítavať odmena.

Výnimkou je správa majetku, kedy sa tarifná odmena stanovuje ročnou hodnotou. Takáto správa majetku prichádza do úvahy pri dedičskom konaní alebo v prípade zmluvne dohodnutých činností.

K § 20

V prípadoch ak nie je možné určiť hodnotu veci ako aj v taxatívne vymenovaných prípadoch sa stanovuje odmena za jeden úkon právnej služby presnou sumou.

Odsek 3 reaguje na náročnosť konania pred Ústavným súdom Slovenskej republiky. Je to konanie, kde zastúpenie klienta je v zmysle zákona č. 38/1993 Z.z. o organizácii ústavného súdu povinné. Ak predmet sporu nie je možné oceniť peniazmi, odmena za jeden úkon právnej služby je presne určený.

K § 21

Zmena tarifných sadzieb je vo všeobecnosti neprípustná. V ustanovení sú však definované výnimky z tohto pravidla.

V odseku 1 sa dáva advokátovi možnosť voľnej úvahy, či využije alebo nevyužije svoje právo zvýšiť tarifnú odmenu až na trojnásobok v prípade ak spĺňa stanovené podmienky.

Zníženie tarifnej odmeny slúži na ochranu klienta. Ako spojovací článok pôsobí ustanovenie § 26, ktoré ustanovuje kritéria pre rozhodovanie o znížení tarifnej odmeny. Hranicou, ktorá obmedzuje zníženie tarifnej odmeny, je 50 % pôvodnej hodnoty.

Upravuje sa spôsob výpočtu odmeny aj v prípade spojenia viacerých vecí v odseku 4 a 5 a v prípade poskytovania právnych služieb advokátom sociálne odkázanému klientovi na základe rozhodnutia Slovenskej advokátskej komory.

K § 22

V odseku 1 tohto ustanovenia sa určujú úkony právnych služieb, za vykonanie ktorých prislúcha advokátovi plná výška sadzby. Táto skutočnosť je odôvodnená tým, že ide o úkony vykonané vo veci samej, alebo o úkony, ktoré sú pre vedenie alebo smerovanie konania veľmi dôležité.

Prevzatím a prípravou zastúpenia sa rozumie jeden úkon. Obsahuje v sebe aj analýzu prípadu vo vzťahu k jeho opodstatnenosti (či nie je vopred neúčelné), dĺžke vybavenia veci (stanovenie rozsahu hodín) a tiež k jeho obtiažnosti (najmä charakteristika protistrany s možnosťou očakávania podania opravných prostriedkov na základe doterajších skúseností), resp. zhodnotenie a upozornenie klienta na neistotu úspechu vo veci. Na základe týchto úvah sa potom odvíja aj stanovenie časovej špecifikácie prác a druhu odmeny. Nie je možné toto štádium označiť ako vypracovanie právneho rozboru veci, lebo právny rozbor veci je úkon právnej služby, ktorý nemôže byť vyžadovaný ako súčasť vybavenia veci, ale je samostatnou objednávkou klienta (ako napr. výklad určitých ustanovení alebo celého právneho predpisu).

Návrh vyhlášky pod písmenom d) vymenúva úkony právnych služieb, ktoré spočívajú v účasti, resp. v konaní obhajcu v trestných veciach pred orgánmi činnými v trestnom konaní v rôznych jeho štádiách v prípravnom konaní a v konaní pred súdom (hlavné pojednávanie, verejné zasadnutie), ktoré sú najbližšie svojou povahou i účelom a pre priznanie odmeny za niektorý z týchto úkonov platia aj rovnaké pravidlá. Vyplýva to z uvedeného časového hľadiska rozhodného pre priznanie odmeny, podľa ktorého odmena obhajcovi patrí za každé začaté dve hodiny jeho účasti, resp. jeho konania pred orgánom činným v trestnom konaní. Jedným úkonom právnej služby, ktorý je uvedený pod písmenom d) napr. celková účasť obhajcu pri všetkých vyšetrovacích úkonoch, sa rozumie celkový počet úkonov, ktoré boli vykonané v jednom dni. V prípade, že bolo vykonaných viac vyšetrovacích úkonov (napr. výsluchy svedkov, poškodeného a konfrontácie) v priebehu toho istého dňa, ktoré na seba bezprostredne nadväzovali, na tom istom mieste a advokát ako obhajca sa na nich zúčastnil, je potrebné určiť čistý čas ich trvania po odpočítaní času potrebného na nariadené prestávky a uznať za výkon právnej služby každé začaté dve hodiny takto zisteného času.

Ďalej pod písmenom d) sa pod pojmom “čas konania” rozumie čistý čas strávený advokátom bez prerušenia v súvislosti s prejednáváním veci pred súdom alebo iným orgánom až do jeho odročenia. V prípade, že pojednávanie pred súdom (najmä v trestných veciach) bude vytýčené a vykonané počas viacerých dní, a pritom bolo iba prerušené a nie odročené, je potrebné pri určovaní výšky odmeny advokáta čistý čas konania bez prestávok zrátať a obdobne, ako v hore citovanom prípade uznať za úkon právnej služby každé začaté dve hodiny takto zisteného času. Takýto postup nie je možný v prípade, pokiaľ by konanie bolo na konci každého dňa odročované.

Prepracovanie listiny o právnom úkone uvedené pod písmenom h) musí byť podstatné a musí byť zapríčinené dôvodmi na strane klienta.

V odseku 2 tohto ustanovenia sa určujú úkony právnych služieb, za vykonanie ktorých prislúcha advokátovi čiastočná, tzn. polovičná výška sadzby. Táto skutočnosť je odôvodnená tým, že sa jedná o úkony, ktoré súvisia s úkonmi vo veci samej a sú svojim charakterom úkonmi pomocnými.

V odseku 3 tohto ustanovenia sa určujú úkony právnych služieb, za vykonanie ktorých prislúcha advokátovi čiastočná, tzn. štvrtinová výška sadzby. Táto skutočnosť je odôvodnená tým, že sa jedná iba o doplnkové úkony, ktoré spadajú charakterom do oblasti súdneho konania.

Právne služby poskytované advokátom sa vzťahujú na celú oblasť právneho poriadku Slovenskej republiky. Je veľmi obtiažne presne a vyčerpávajúcim spôsobom vymedziť všetky možné úkony, právnych služieb, ktoré môže bežný život nastoliť. Z tohto dôvodu je odsek 4 určený na definovanie kritérií potrebných na oceňovanie úkonov, ktoré alebo neboli zahrnuté pod ustanovenia predchádzajúcich odsekov 1, 2 a 3 alebo sa vďaka búrlivému rozvoju právneho poriadku SR stanú v budúcnosti jeho súčasťou. Jedná sa najmä o veľmi širokú oblasť správneho práva a nadväzujúceho správneho konania a osobitných postupov ústredných orgánov štátnej správy, ktoré sa nie vždy opierajú o Správny poriadok.

K § 23

Ustanovenie demonštratívne uvádza, kedy a čo sa môže nárokovať ako náhrada hotových výdavkov. Právny zástupca má nárok na náhradu, tzn. že v tomto prípade nie je možné žiadať od klienta zálohu na výdavky, lebo až vtedy ak sú výdavky vynaložené advokátom a ak sú účelné vzniká advokátovi nárok na ich úhradu.

K § 24

V prípade dohodnutia zmluvnej odmeny môže advokát navrhnúť paušálne určenie všetkých alebo niektorých výdavkov. Klient potom nemôže žiadať ich preukázanie ani vyúčtovanie. Stanovenie presnej výšky je závislé od praktických skúseností advokáta.

Na výšku náhrady cestovných výdavkov sa vzťahujú právne predpisy o náhradách cestovných výdavkov. Všeobecným predpisom upravujúcim náhradu cestovných výdavkov je zákon č. 283/2002 Z.z. o cestovných náhradách. Ten neustanovuje akým dopravným prostriedkom, resp. spôsobom majú byť cesty vykonané. Spôsob dopravy určuje zamestnávateľ, ktorý sa môže so zamestnancom dohodnúť, že zamestnanec pri pracovnej ceste použije motorové vozidlo. Takto špecifikovaný postup je možné použiť aj na vzťah advokáta s klientom.

Z uvedeného vyplýva, že advokát si môže voči klientovi uplatniť nárok na náhradu za použitie cestného motorového vozidla len za predpokladu, že sa s klientom vopred, resp. dodatočne o použití vozidla dohodol.

Pri určovaní náhrad trov konania súdom sa priznáva vo vyhláske určená paušálna suma, ktorá vychádza z priemerne stanovených nákladov na jedno konanie.

K § 25

Navrhuje sa zvýšenie náhrady za premeškaný čas. Uvedené náhrady sa vzťahujú na čas strávený advokátom v akomkoľvek mieste inom, ako je umiestnené jeho sídlo, zapísané v zozname Slovenskej advokátskej komory. Miestom sa rozumie celé územie mesta alebo obce, v prípade Bratislavy a Košíc aj mestská časť. Tieto náhrady plnia dôležitú funkciu, lebo osobná neprítomnosť advokáta v kancelárii mu bráni prijímať ďalších klientov. Je potrebné si uvedomiť, že profesia advokáta je slobodné povolanie, a advokát sa musí trhovo správať.

K § 26

Toto ustanovenie obsahuje všeobecnú interpretačnú formuláciu pre poskytovanie právnych služieb bezplatne. Advokát zhodnotí situáciu klienta, najmä vzhľadom na dostupné informácie o jeho majetkových a sociálnych pomeroch (napr. zo spisového materiálu, predchádzajúcich prípadov, miestnych informácií) a vo vzťahu k povahe veci, ohľadne ktorej sa má poskytnúť právna služba (bližšie podmienky by mohli upraviť stavovské predpisy Komory), sa rozhodne, či poskytne alebo neposkytne bezplatnú pomoc. Klient v procesných veciach sa nemusí spoliehať na dobrodenie zo strany advokáta, ale môže sa priamo obrátiť na súd, ktorý po preverení jeho majetkovej situácie postupom upraveným v § 30 ods. 2 OSP mu pridelí na zastupovanie advokáta.

K § 27

Určuje sa spôsob výpočtu náhrady trov konania pre súd ako aj povinnosť advokáta upozorniť klienta pri dojednávaní odmeny na uvedený spôsob určenia náhrady trov zo strany súdu.

Zároveň sa upravuje postup v prípade ak je advokát platiteľom dane z pridanej hodnoty.

K § 28

Úprava umožňuje dohodu so zahraničným klientom založenú na zmluvnej odmene vo výške, ktorá je obvyklá v jeho domovskej krajine. Táto výnimka, ktorá mení ustanovenia o nemenne určenej zmluvnej odmene, sa javí v súčasnosti ako naďalej užitočná. V súlade s OSP je ponechaná možnosť dohody o tom, že odmena advokáta sa zaplatí v cudzej mene. Podmienkou je, aby to umožňovalo znenie devízových predpisov. Nakoľko ide o dohodu, nie je možné toto ustanovenie aplikovať na náklady konania podľa § 27 ods. 1.

K § 29

Odo dňa účinnosti vyhlášky sa bude pri oceňovaní jednotlivých úkonov právnych služieb uskutočnených po účinnosti tejto vyhlášky a začatých konaní postupovať iba podľa nového znenia. Nie je možné zabezpečiť pre konania, ktoré sa do účinnosti vyhlášky neukončia, aby sa postupovalo v nich podľa predchádzajúcej právnej úpravy a v nových podľa navrhovanej právnej úpravy.

K § 30

Na odstraňovanie nepresností pri výpočte odmeny je v návrhu zabudovaný systém zaokrúhľovania. Samozrejme len v prípade ak bude zvolená alternatíva I v § 10 a 19.

K § 31

Zrušuje sa predchádzajúca vyhláška o odmeňovaní advokátov.

K § 32

Navrhuje sa účinnosť od 1. apríla 2004.